БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 26 (6461)
ФЕВРАЛИИН 6 ПЯТНИЦА 1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ

Коммунистическэ партиин арбан һэдэхи съезд хүдөө ажахые, тэрэнэй шухала һалбари болохо нинтын малажалые шэнээр дэбжээхэ программа тодорхойлһон байна. Табадахи табанжэл соо колхозуудта эбэртэ бодо малай тоо толгой — 36—38 процентээр, хонидой—75—80 процентээр, гахайн—85—90 процентээр, шубуудай—гурба-турба хахад дахин олошорхо байна. Орон доторнай малажалай продукци — мяхан ба сало—80—90 процентээр, һүн 45—50 процентээр ургаха юм.

Табадахи табанжэл соо малажалые хүгжөөхэ талаар даалгабаринууд ажалшадай материальна байдалые таһалгаряагүйгөөр һайжаруулхын түлөө парти, правительствын гаргадаг саг үргэлжын оролдолгые харуулна. Арадай ажана һайн байдалай түлөө манай партиин гол анхаралаа хандуулжа байдагые энэ үшөө дахин гэршэлнэ.

Табанжэлэй түрүүшын хоёр жэл тоо олон колхозууд, совхозууд малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн байна. 1952 ондо Украинын, Молдавиин, Азербайджанай, Краснодарска хизаарай ба ороной бусад олон районуудай олонхи колхозууд малай тоо толгой олошоруулха даалгабарние үлүүлэн дүүргэв.

Табадахи табанжэлэй гурбадахи жэлдэ малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй урда харюусалтатай шэнэ зорилгонууд табигдана. 1953 ондо колхозуудта эбэртэ бодо малай тоо толгой — 17 процентээр, тэрэнэй бодо үнеэдэй тоо— 28 процентээр, хони ямаадай тоо — 20 процентээр, шубуудай тоо — 83 процентээр олошоруулагдаха ёһотой. Малажалай тэжээлэй база үргэдхэхын тулада тэжээлэй культурануудые тариха талмайе хоёр хахад миллион гектараар үргэдхэхэ хэрэгтэй.

Малажал хүгжөөхэ талаар гүрэнэй даалгабарине амжалтатайгаар дүүргэхын тулада түбхын түрүүн малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, малые жэшээтэ һайнаар харууһалха, бүрин бүтэн байлгаха шухала. Колхоз бүхэндэ малые бүрин бүтэн байлгаха ябадал хангаха хэмжээ хараалжа бэелүүлхыень нютагай партийна организацинуудһаа, советскэ болон хүдөө ажахын органуудһаа эригдэнэ.

Үбэлэй үедэ малые һайнаар харууһалхын тулада хэрэгтэй бүхы юумые партийна организацинууд хээ гү? Малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ һаналаа табидаггүй ушар ороной зарим районуудта үзэгдэнэ гэжэ баримтанууд харуулна. Эмхи гуримгүйһөө боложо зарим колхозууд үбэлжэлгэдэ бэлэдхээгүй: тэжээл багаар бэлэдхээ, малай байрануудые заһабарилаагүй, малай харууһалга ба эдеэлүүлгые мууса эмхидхээ. Казахска ССР-эй зарим областьнуудта, Сибириин, Смоленскэ, Владимирска, Тамбовско областьнуудай, Бурят-Монголой АССР-эй зарим районуудта иимэ байдал тохёолдоо.

Малай үбэлжэлгэдэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэһэн ябадал юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, нютагай зарим партийна организацинууд малажалые шухала бэшэ хэрэг гэжэ тоолодог байһаараа. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгые бүхыдэнь хүдөө ажахын органуудта найдажархёод, партийна комитедүүд тэдэнэй ажал-ябуулгын хойноһоо үдэр бүриин шалгалта хээгүй, урдань табигдаһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө эдэ органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгыень дээшэлүүлээгүй байшоо. Энээнһээ боложо малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй шухала асуудалнууд шиидхэгдэнгүй үлэшэһэн байха юм. Жэшээнь, Владимирска областьдо тээл иимэ юумэн болоо.

Гаргаһан алдуу, дутуунуудаа заһахын, малажалдахи байдалай, малай үбэлжэлгын түлөө партийна организацинуудай харюусалгые дээшэлүүлхын түлөө партиин Владимирска областной комитет зохихо хэмжээ абана гээшэ гү? Абанагүй. Областиин партийна организацинууд малажалай асуудалнуудта саг үргэлжын анхарал оролцолго гаргадаг болоодүй зандаа. Гэжээлээр дутагдалтай байбашье, областиин зарим колхозууд гансахан декабриин турша соо ехэ хэмжээнэй тэжээл үлүү сэхээр гаргашалаа.

Малай үбэлжэлгын амжалтые хүнүүд, кадрнууд шиидхэдэг байна. Гэхэтэй хамта, Владимирска областиин олон колхозудай фермэнүүдтэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг кадрнууд үгы байна. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда коммунистнууд, комсомолецууд үсөөн. Малажалда ябаһан коммунистнуудые нэгэдүүлһэн партийна группануудай хүдэлмэрине нютагай партийна организацинууд хүтэлнэгүй.

Малажалда һаналаа табидаггүй ябадал Бурят-Монголой АССР-тэ үзэгдэнэ. Малажал хүгжөөхэ хэрэгые колхозно парторганизацинуудай ямараар хүтэлбэрилдэгые партиин областной комитет мууса шэнжэлнэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэй холбоотой асуудалнуудые шиидхэхын түлөө шанга тэмсэл хэнэгүй.

Нинтын малажалые хүгжөөхын тулада хүдөө ажахын энэ тон шухала һалбарине партийна организацинуудай һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо эрилтэ хэгдэнэ. Үнэн сэхэ колхозннгуудые малажалда хүдэлмэрилхөөр эльгээхэ, малые зүбөөр харууһалга, эдеэлүүлгэ эмхидхэжэ шадаха хүнүүдые фермэнүүдэй даагшаар табиха шухала.

Рязанска областиин партийна организацинуудай жэшээ дэмжэхээр байна. Эндэхи партиин районно комитедүүд фермэнүүдтэ хүдэлмэрилхын тулада 1700 коммунистнуудые эльгээгээ. Комсомольско организацинууд малажалда хүдэлмэрилхын тулада 2350 комсомолецуудые эльгээгээ. Партийна организацинуудай зүбшөөлөөр колхозннгууд малай үбэлжэлгын асуудалнуудые өөһэдынгөө хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэхээр табиһан байна. Малажал хүгжөөлгэдэ гараһан дутагдалнууд элэ суглаанууд дээрэ элирүүлэгдэһэн, тэдэнине зайсуулха арга заагдаһан байна.

Машинно-тракторна станцинууд малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай. Колхозуудта тэжээл зөөхэ, илангаяа тэрэнине буйлуулха хэрэгтэ тэдэнэр ехэ туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Үбэлэй үедэ малажалай фермэнүүдтэ зарим МТС-үүд ёһото хүдэлмэри хэдэггүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. «Правдын» корреспондентнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Смоленскэ, Тамбовско, Воронежско областьнуудта машинно-тракторна станцинууд тэжээл буйлуулгада огтолон хабаададаггүй шахуу.

Малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ зарим МТС-үүдэй хамаагүйгөөр хандадаг ябадал саашадаа тэсэшэгүй. Машинно-тракторна станцинууд тарианажалые механизацилхаһаа гадна, фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые, тэжээл бэлэдхэлгые механизацилхын тула үдэр бүри тэмсэхэ ёһотой.

Тэжээлые бодомжотойгоор гаргашалга, малые һайнаар харууһалга хүдөө ажахын мэргэжэлтэд—зоотехнигүүд, ветеринарна врачнар болон агрономуудһаа ехээр дулдыдадаг. Мэргэжэлтэдые зүбөөр хэрэглэдэг болохые партийна организацинуудай туйлахань тон шухала. Зоотехник, ветеринарна врач малажалай фермэдэл байха зэргэтэй юм. Тэдэнэй дүй дүршэл, эрдэм, тэдэнэй эмхидхэлэй шадабари эгээл эндэ хэрэгтэй бшуу.

Малажал хүгжөөлгын асуудалнууд центральна, нютагай газетэнүүдтэ саг үргэлжэ харуулагдажа байха ёһотой. Малажалдахи шухала асуудалнууд болохо тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, тэжээл бэлэдхэлгые, фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха, малажалые хүгжөөлгэдэ колхозннгуудай урма зоригые дээшэлүүлхэ хэрэгые шиидхэхын түлөө газетэнүүд тэмсэхэ уялгатай. Мүнөө дээрээ үшөөл олон газетэнүүд эдэ асуудалнуудые һайнаар мэдэжэ, гүнзэгыгөөр, харуулнагүй.

Колхозно, совхозно нинтын малай тоо толгой олошоруулхатаяа хамта тэрэнэй ашаг шэмые нилээд ехээр дээшэлүүлгэ малажалые хүгжөөхэ талаар гол шухала зорилго байһан зандаа гэжэ парти һургана. Энэ гол шухала зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада түбхын түрүүн бүхы колхозуудта, совхозуудта тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, нинтын малые һайн байраар хангаха, малажалдахи хүдэлмэринүүдые үргэнөөр механизацилха хэрэгтэй. Үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэлгэ, малые бүрин бүтэнөөр харууһалга нинтын малажалые саашань дэбжүүлхэ хэрэгтэ шухала алхам болохо байна.

(«Правдын» февралиин 3-най түрүү бэшэг).

„Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө" уласхоорондын Сталинска шангуудые олголгын Комитедтэ

Уласхоорондын Сталинска шан немецкэ уранзохёолшо Иоганнес Бехертэ барюулагдаа

«Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» уласхоорондын Сталинска шан үсэгэлдэр, Кремльдэ, Свердловско зал соо советскэ олониитын олон түлөөлэгшэдэй байхада, немецкэ элитэ уранзохёолшо Иоганнес Бехертэ барюулагдаба.

Зал соо суглараһан советскэ уранзохёолшод, советскэ искусствын ажал-ябуулагшад, московско предприятинуудай стахановецууд эб найрамдалда дуратай демократическа Германиин түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ өөрынгөө оюун бэлигые зорюулһан немецкэ демократическа литературын элитэ ехэ түлөөлэгшые халуунаар амаршалаа.

Уласхоорондын Сталинска шангуудые олголгын Комитедэй 1952 оной декабриин 20-ной тогтоолые уншаһанай һүүлээр, Комитедэй түрүүлэгшэ академик Д. В. Скобельцын шагнал абаһантайнь дашарамдуулан лауреадые амаршалаа, суглараншалай нэрьемэ альгаташалган доро тэрээндэ диплом ба И. В. Сталинай дүрсэтэй алтан медалине барюулаа.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн М. Горькиин нэрэмжэтэ дэлхэйн литературын институдай директор профессор **И. И. Анисимов**, уранзохёолшо **К. А. Федин**, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй президиумэй гэшүүн **О. А. Хвалёбнова** Германиин демократическа культурын хүгжэлтэдэ, бүгэдэнинтын эб найрамдал сахихын түлөө тэмсэлдэ, советскэ ба немецкэ арадуудай хоорондохи хани барисаа хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ ябадалда энэ уранзохёолшын габьяануудые тэмдэглэжэ, советскэ олониитын организацинуудай үмэнэһөө лауреадые амаршалаа.

«Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангай лауреат Иоганнес Бехер халуунаар угтагдан, харюу үгэ хэлэбэ.

Иоганнес Бехерэй хэлэһэн үгэ

Господин түрүүлэгшэ, хүндэтэ ханинар!

Минии наһан соохи эгээн дээдэ шагналые—эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангые намда олгоһон ябадалые, эб найрамдалай түлөө немецкэ хүдэлөөндэ, хэдэн олон жэлнүүдэй турша дотор эсэгэ орондоо эб найрамдал хангахые эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байгаа немецкэ бүхы эрэшүүл ба эхэнэрнүүдтэ хамаатай эгээл ехэ хүндэлэлгэ мүн гэхэһээ ондоогоор хүлеэн абажа шадахагүй байнаб. Бүхы немецүүд бидэнэрэй омогорхожо шадаха энэ нэрэ хүндэ хадаа эб найрамдал сахихын түлөө улам эршэ шадалтайгаар ба шэн зоригтойгоор тэмсэхыемнай манине уялгална.

«Германска ба советскэ арадууд, дэлхэйн удхашанартай ехэ акцинуудые Европодо хэхэ эгээн ехэ потенцинүүдтэй байна, — гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ. — Дай хэһэн шэнгеэрээ тиимэ ехэ зоригтойгоор эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гэһэн эрид шанга шиидхэбэрине эдэ хоёр арадай гаргаа һаа, Европодо эб найрамдал хангагдаа гэжэ тоолохо болохо юм».

Эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангые олголго хадаа нүхэр Сталинай үгэнүүдһээ эшэ үндэһэтэй саг үеын түүхэтэ агуувхэ зорилгые бэелүүлжэ шадаха бодото единэ, эб найрамдалда дуратай, бодото гуманистическэ Германине байгуулха ябадалда бүхы эршэ шадалаа үгэхыемнай манине уялгална. Единэ, эб найрамдалда дуратай Германине байгуулга хадаа гитлеровскэ зэрлиг этэгээдүүдэй зүгһөө нэн түрүүшээр Советскэ Союзда, мүн хүршэ арадуудта ушаруулһан бүхы гарза хохидолой түлөө гэмые заһаруулан сагааруулха гансахан арга боломжо мүн гээшэ.

Эб найрамдалай түлөө немецкэ хүдэлөөе үндэрөөр сэгнэһэнэй түлөө советскэ арадта баясхалангаа хүргэхэ зуураа, эб найрамдалда халуунаар иналан дурладаг ба эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ үнэн сэхэ байдаг бүхы немецүүдэй үмэнэһөө энэ ехэ шагнал харюулхын ба манда үзүүлэгдэһэн этигэл найдабарине харюулхын тула өөһэдынгөө бүхы хүсые зорюулхабди гэһэн тангариг үгэнэб.

Советскэ Союзда эндэ байгуулагдаһан коммунизмын агуувхэ барилганууд — эб найрамдалай илалтын эдэ мүнхэ памятнигууд — немецкэ поэт минии зүрхыешье баяр омогорхолоор халяана, ушарынь би эб найрамдалай бүхы һанаашалгануудай, хүн түрэлтэнэй амгалан бүхы ажал-ябуулгын, тиимэ болохолоороо, минии арадайшье эгээн гайхамшатта бүхы һанал эрмэлзэлгын агуувхээр бэелүүлэгдэһэн ябадалые тэдээн соо харанаб. Дэлхэйе тойрон ниидэхэ үедөө, эб найрамдалай гулабхаа советскэ хүнүүдэй байгуулжа байгаа эдэ агуувхэ барилганууд дээрэ һуудаг юм. Хүнэй бүхы хүсэ шадалай эдэ асари ехэ баримтануудые харахадаа, эб найрамдалай гулабхаа болбол дайн ба эб найрамдал зол заяагаар шиидхэгдэдэг бэшэ, харин хүнэй хэрэг гээшэ, имагтал хүнүүд, арадууд дай болюулжа ба эб найрамдал сахижа шадаха юм гэһэн мэдээсэлые арадуудта хүргэхэ хүсэ абана.

Манай зуун жэлэй хүсэн түгэлдэр тэмсэлдэ — эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хэһэн тэмсэлэйнгээ хэмжээгээр лэ арад сүлөөтэй, зол жаргалтай арад болохо байна. Эб найрамдалда дуратай Германи гээшэб гэжэ үргэн олониитын үмэнэ өөрыгөө харуулһан ушарта лэ Германи дахин дэлхэйн удхашанартай боложо шадаха юм. Имагтал тиихэдэ Германи эб найрамдалай илалтада туһалхадаа, арадуудай сэюзда дахин тэгшэ эрхэтэй болохо байна. Имагтал тиихэдээ

Германи хадаа эб найрамдалай тугые дээрэ үргэжэ ябахадаа, «агуувхэ нэрэ хүндэтэй Германи» гэжэ дахин нэрлэгдэхэ байна. Имагтал эб найрамдалай түлөө тэмсээ һаа, Германи агуувхэ орон боложо дахин һэргээгдэжэ шадаха юм. Эб найрамдалай агуувхэ оронтой, Советскэ Союзтай холбоотой ябажа, өөрынгөө орондо ба Европодо эб һайрамдал сахиха хэрэгтэ агуувхэ оролдолго гаргаһан ябадалһаа Германиин байдал ерээдүйдэ дулдыдаха байна.

Оролдосотой, ажалда дуратай, зохёон бүтээгшэ арад, немецкэ арад, поэдүүдэй ба ухаан бодолшодой арад хадаа имагтал эб найрамдал сахиха хэрэгтэшье өөрынгөө оролдосо ба оюун бэлиг харуулхадаа, эб найрамдалай түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ мүн гэжэ өөрыгөө харуулхадаа, өөрынгөө национальна агуувхэ шанарые харуулжа шадаха байна.

Энэ шэнэ гуманистическэ Германи Германска Демократическа Республикада үнэхөөрөө бэелүүлэгдээ. Минии эсэгэ ороной баруун талада байдаг олон миллион немецүүд эб найрамдалда дуратай энэ Германитай нигта холбоотой байнабди гэжэ өөһэдыгөө мэдэрнэ, Германиин ерээдүйн нэгэдэлгын үльгэр жэшээ мүн, эгээл эрхим ба имагтал гансахан арга боломжо мүн гэжэ тэрэнине харана гэжэ һайрхангүйгөөр хэлэхэдэ болохо юм.

Энэ эб найрамдалда дуратай, энэ гуманистическэ Германи бидэнэрые бултыемнай омогорхолой мэдэрэлээр дүүргэнэ. Энэ Германи Андреас Грифиус, Иоганн Себастьян Бах, Альбрехт Дюрер, Гельдердин, Лессинг, Гегель ба Гете, Маркс ба Энгельсые—иимэ гайхамшагта гениинүүдые дэлхэйдэ үгөө. Энэ хадаа римскэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүү эрхэ сүлөөгэй түлөө германецуудай байлдаануудта бии болоһон Германи мүн, таряашадай баатарлиг дайнуудта илагдаһан болобошье, бута сохигдоогүй, Томас Мюнцерэй баатарлиг үхэлөөр гэрэлтүүлэгдэһэн Германи мүн, энэ хадаа 1848 оной мартовска үдэрнүүдтэ бии болоһон ба 1917 оной ородой агуувхэ революциин тугай хойноһоо 1918 ондо Карл Либкнехтын ба Роза Люксембургын хүтэлбэри дорэ дагаһан Германи мүн. Энэ хадаа Эрнст Тельманэй түхэл шарайгаар харагдаһан Германи гээшэ — энэ хадаа минии Германи, эб найрамдалда дуратай Германи, Германска Демократическа Республика болоһон манай Германи гээшэ. Энэ хадаа залуу Германи, залуушуулай Германи байһан туладаа угаа ехэ арга боломжотой боложо, манай урда харагдана.

Эб найрамдалай замаар оронине Германиин бүхы түүхэ соо түрүүшээр хүтэлэн ябуулжа байгаа президент хадаа манай президент Вильгельм Пик болобо, эб найрамдалай гимн немецкэ национальна гимнэнь түрүүшээр болобо, энээндэ адляар, бидэнэр манай түүхэ соо түрүүшээр эб найрамдалай түлөө зрэлхэг зоригтойгоор тэмсэдэг, манай Эхэ ороной амгалан байгуулалтада угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр алба хэхээр бэлэн залуушуул тухай, бүхы арадуудтай эбтэйгээр ажаһууха гэһэн гансахан юумэдэ бүхы һанал бодолоо зорюулһан залуушуул тухай манай түүхэ соо түрүүшынхеэ хэлэжэ шадаха байнабди.

Англо-американска империализм хадаа немецкэ нацын үхэлэй аюултай дайсан мүн гэжэ энэ залуушуул һайнаар ойлгоно. Англо-американска империализмын гэмээр Германи хоёр болгогдон хубаагдахаһаа гадна, немецкэ газарай нилээд ехэ хубинь дайсанай сэрэгэй плацдарм болгогдоо гэһэн ябадалые харана. Национальна-сүлөөрэлгын тэмсэл мүн болохо эб найрамдал сахихын түлөө тэмсэлдэ хоёр залуу немецүүд өөһэдынгөө ами наһа үгэжэ, бүхы немецкэ залуушуулда, бүхы Германида баатарлиг жэшээ харуулаа. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл соо алагдаһан Филипп Мюллер ба Гельмут Юст гэгшэдэй нэрэнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй урдаа барижа ябаһан бүхы тугууд дээрэ олон олон мянган нэрэнүүдтэй хамтадаа зурагданхай.

Гэбэшье, урда болоһон зүйлнүүд хадаа ямар нэгэн юумые хэтэрүүлэн гоёожо хэлэхэ гү, али тэрээн тушаа дуугай байжа болохогүй гэжэ манине һургана. Хүн ёһоной манай эгээл дээдэ уялга хадаа арадуудта үнэн юумэ хэлэхэ ябадал болоно. Баруун Германидахи байдалһаа дайнай аюулай тон ехээр гаража байһан тухай дуугай һуужа шадахагүйбди. Аденауэрэй правительство угаа яаралтайгаар зэбсэгжэнэ, сэрэгэй гэмтэд Баруун Германи дотор өөрынгөө түрүүшын бузар үүргые дүүргэжэ байна гэһэн баримтые дахин, үшөө дахин зааха хэрэгтэй. Шухала эмхи зургаануудта нацистска партиин элитэ олон гэшүүдэй шэбээлһэн ябадалай эли болоһониинь үнн болоо. Американска булимтарагшадай даалгабаряар Баруун Германида террористическэ элдэб бүлэгүүд ба алууршадай банданууд бии болгогдоно, Аденауэрэй бүлэгэй зүгһөө али болохо туһаламжа абана. Түрүүшын ээлжээндэ залуушуулые дэлхэйн шэнэ дайнай ландскнехтнүүд болгохын тула дай номногшо неофашистска литература тэндэ бии боложо байна. Шэнээр зэбсэглэлгын политикада социал-демократическа ударидагшадай оппозици хадаа бодото бэшэ, принципиальна бэшэ, харин худал тэмсэл мүн. Энэ хадаа эб найрамдал үнэхөөр хүсэдэг арад нинтые хууран мэхэлхэ зорилготой тэмсэл мүн гэһэн үнэн юумые бидэнэр тэрэшэлэн хэлэхэ уялгатайбди.

Германиин хүнүүдые забхайруулха ба дурыень гутааха ябадалда угаа ехэ мүнгэ зөөрине англо-американска империализмын гаргашалжа байһаниинь мэдээжэ. Англо-американска империализм хадаа Советскэ Союзда эсэргүү шэнэ дай бэлэдхэхэ плацдарм болгон Германине шэлэн олобо. Немецкэ залуушуул ба урдын солдадууд хадаа Уолл-стридэй дай үүдхэгшэдэй бүлэгэй интересүүдэй тула алагдахая хүлһэншэдэй үүргые дэлхэйн гурбадахи дайнда дүүргэхэ гэжэ хараалагдана.

Немецкэ арад эб найрамдалые хүсэнэ. Тэрэ хадаа эб найрамдал тухай мини һанана бэшэ, харин өөрынгөө орондо эб найрамдалай условинуудые байгуулха, бүхы арадуудтай эбтэйгээр ажаһууха ба эб найрамдалай орон болгон единэ Германине бии болгохо гэжэ эрид шангаар хараална. Тиимэһээ эб найрамдалай тула тэмсэхэдээ, бидэнэр манай арадай үмэнэһөө, Германиин үмэнэһөө тэмсэнэбди гэжэ хэлэхэ эрхэтэй байнабди. Тиин бидэнэр эб найрамдалай хэрэгэй тула өөрынгөө голос үргэнэбди, Баруун Германидашье Германиин үмэнэһөө үгэ хэлэхэбди. Баруун Германида аденауэровскэ правительство эб найрамдал тухай манай хэлэхые хорино, милитаристска «Юрэнхы договорто» эсэргүү элеэр тэмсэжэ байгаа бүхы хүнүүдые мүрдэн, тэдэнине хуулиһаа гадуур гэжэ соносхоно. Арадта эсэргүү правительствын гү, али гадаадын эзэмдэгшэдэй ямаршье хэмжээнүүд хадаа эб найрамдалай хэлэн дээрэ хэлэнэб, минии арад энэ хэлые ойлгоно, бүхы зүрхэнһөө энээнине дэмжэнэ гэжэ бидэнэртэ адляар этигэдэг хүнэй дуугай байхыень баалажа шадахагүй юм. Эб найрамдалай голос соносгдохо баилаха юм.

Гитлеровскэ фашизмын бузар муухай аюулһаа минии Эхэ оронине, минии немецкэ эсэгэ оронине сүлөөлһэн советскэ хүнүүд таанадта баясхалан хүргэнэб. Советскэ Союзые хамгаалхын тула Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда наһа бараһан, шэнэ Германиин түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн бүхы хүнүүдтэ алдар соло!

Гитлеровскэ фашизмые илаһан ба эбтэйгээр, сүлөөтэйгөөр ажаһууха арга боломжые дэлхэйдэ үгэһэн советскэ арадуудай вождь шамда баясхалан хүргэнэб. Хүнэй зол жаргалай хүсэлэн бүхэн, газар дээрэ һууха нэрэ хүндэтэй хүнэй хүсэлэн бүхэн, эб найрамдал тухай гуйлта бүхэн энэ хүнэй нэрэтэй холбоотой юм. Энэ хүнэй дүрсые сээжэн дээрээ зүүжэ ябахаяа эгээн ехэ хүндэлэл гэжэ тоолоноб. Энэ агуувхэ хүнэй түхэл шарай минии зүрхэндэ олдоһондо адли һуурине минии арадай зүрхэндэ олохо байна.

Һайн даа, үшөө дахин һайн даа. Эб найрамдал юунһээшье үлүүгээр хэрэгтэй юм! Газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой! Бүхы арадуудта эб найрамдал!

Эб найрамдал мандаха болтогой! Эб найрамдалай гени мандаха болтогой! Дэлхэйдэ эб найрамдал хангаха! «Өөрынгөө хүбүүгэй наһа бараһан тушаа нэгэшье эхэ дахин гашуудан бүү уйлаг лэ...»

(Нэрьемэ альгаташалга).

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПРОДУКЦИИН ШАНАРЫЕ БҮХЫ ХЭМЖЭЭГЭЭР ҺАЙЖАРУУЛХА

☆ ☆

(КПСС-эй Городской комитедэй ээлжээтэ V-дахи пленумһээ)

☆ ☆ ☆

КПСС-эй Улан-Удын горкомой IV пленум һаяхан болобо. Пленум «Городой предприятинуудта бүтээн гаргагдадаг продукциин шанарые һайжаруулха талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ. КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр **П. Е. Ножкин** элидхэл хээ.

Табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд соо промышленностиин бүхы һалбаринуудта продукциин шанарые саашадань һайжаруулха, ассортиментыень улам үргэдхэхэ, гүрэнэй стандартые нэбтэрүүлхэ, энэ талаар арадай ажахын бүхы эрилтэнүүдые хангаха зорилго табигдана.

Бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые городой зарим предприятинууд нилээд һайжаруулһан байна. Жэшээнь, механизированнэ шэлэй завод урзанда 26,3 процент эрхим зэргын шэл үйлэдбэрилэн гаргадаг байгаа һаа, нёдондо жэлдэ бүтээн гаргаһан бүхы продукциин 48,6 процентнь эрхим һайн шанартай байгаа. Тэрэшэлэн продукциингаа шанарые мяха-консервын комбинат, сэмбын фабрика, судна заһабарилгын ба модоной заводууд, «Росглавхлеб» трестын предприятинууд һайжаруулжа шадаа.

Гэхэ зуура, городой олон предприятинуудта шанар муутай продукци үйлэдбэрилдэг, гүрэнэй тогтоогдомол стандартые эбдэдэг баримтанууд олонто үзэгдэнэ. ПВЗ-гэй шудхалгын, нэгэдэхи паровозо-механическа, кузнечнэ, инструментальна, паровозо-колесно болон бусад цехүүд олонхи ушарта муу шанартай продукци бүтээн гаргана.

Судна заһабарилгын, хирпиисын заводуудта, Железнодорожно районой промкомбинадта, «Кооператор-комсомолец» артельдэ голодһо гаргаһан баримтанууд тэрэшэлэн үзэгдэнэ.

Муу шанартай продукци үйлэдбэрилдэг, хүдэлмэридөө голодһо гаргадаг ушарай гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, технологическа журамые эбдэдэг, тэрэниие хэлбэришэгүйгөөр үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын тулада анхарал оролдолго хүсэдөөр гаргадаггүй ябадал болоно гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ ушарнаб гэхэдэ, партийна эхин организацинууд предприятинуудай ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй ажал-ябуулгада ёһотойгоор хиналта хэнэгүй. Зарим партийна организацинууд үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхын түлөө һулаар тэмсэнэ.

Голодһо гаргаха ябадалтай тэмсэхэ хэрэгтэ предприятинуудай техническэ шалгалтын таһагууд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Гэбэшье, тус таһагууд энэ дутагдалтай шанга тэмсэл хэнэгүй.

«Шанар муутай ба комплектнэбэшэ продукци үйлэдбэрилгэтэй тэмсэл шангадхаха тухай, промышленна продукциин шанарые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1952 оной сентябриин 23-һай тогтоолые бэелүүлхэ зорилгоор предприяти бүхэндэ тусхай хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байгаа. Теэд, партийна организацинууд тэдэнээ дүүргэхын хойноһоо хиналта шалгалта һулаар хэнэ.

Партиин горком, райкомууд, партийна эхин организацинууд предприятинуудай ажал-ябуулгые оперативнаар хүтэлбэрилхэ, бүтээн гаргадаг продукциин шанарые һайжаруулхын тула эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэһэн байна. Паровозо-вагонно заводой ОТК-гэй начальник нүхэр **Андреев** үгэ хэлэхэ зуураа, заһабарилагдажа байһан паровозуудые, вагонуудые манай цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд муугаар хинан шалгана, энэ ушарһаа үйлэдбэрилгэ дээрэ голодһо үшөөл олоор гарана гэжэ тэмдэглэбэ.

Манай завод, илангаяа тэрэнэй паровозно ба вагонно цехүүд һарын эхилхэһээ хойшо графигай ёһоор нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилдэггүй, харин һарын гурбадахи декада соо түсэбөө дүүргэхэ гэжэ үдэр һунигүй ажалладаг юм. Энэ хадаа предприятида һэад ушаруулхаһаа гадна, гаргагдаһан продукциин шанарые доошолуулна. Теэд, заводой начальник нүхэр Бутко, главна инженер нүхэр Краснов нимэ баримтануудтай эбсэһэн зангаараа байха юм гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Гэхэтэй хамта нүхэр Андреев өөрынгөө хүтэлбэрилдэг таһагайнгаа хангалтагүй хүдэлмэриин шалтагаанууд тухай пленум дээрэ юушье хэлэбэгүй. Удаадахи ораторнууд ПВЗ-гэй техническэ хиналтын таһагые, тэрэнэй начальник нүхэр Андреевые хурсаар шүүмжэлбэ.

Профсоюзуудай областной Соведэй түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр **Череп** зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд предприятиингаа түсэбые дүүргэлтээр һанаагаа амараад, продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө зохихо хэмжээ абанагүй гэжэ шүүмжэлбэ. Жэшээлхэдэ, паровозо-вагонно заводой начальник нүхэр Бутко, заводой партийна, профсоюзна комитедүүд тус заводой шудхалгын цехые һайнаар хүдэлмэрилдэг, түрүү цех гэжэ тоолодог байха юм. Теэд, энэ цех һараһаа һара бүри тон ехэ голодһо гаргажа байдаг юм.

Предприятинуудай профсоюзна организацинууд продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө, үйлэдбэри дээрээ голодһо гаргадаг ябадалтай муугаар тэмсэнэд. Тэдэнэр энэ асуудалаар хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулна, социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ. Профсоюзуудай областной Соведэй Президиум предприятинуудай профсоюзна комитедүүдэй урда шанга эрилтэ хэнэгүй, оперативна һайн туһаламжа үшөөл үзүүлнэгүй гэжэ нүхэр Череп мэдэрбэ.

«Бурмонголлес» трестын хүтэлбэрилэгшэд нүхэр **Шатилов, Шушунатьев** гэгшэд харюусалгагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ Улан-Удын модоной заводой директор нүхэр **Оглоблин** тэмдэглэбэ. Һайн шанартай модо бэлэдхэхэ гэжэ тэдэнэрэй оролдодоггүй дээрэһээнь модоной заводуудта муу шанартай модон ерэнэ гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

КПСС-эй горкомой промышленна ба транспортын таһаг, партиин городской райком предприятинуудай гаргадаг продукциие һайжаруулхын түлөө багаар анхаралаа табидаг гэжэ шэлэй механизированнэ заводой директор нүхэр **Болсохоев** хэлэбэ.

—Шэлэй механизированнэ заводой коллектив һайн шанартай шэл үйлэдбэрилхэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Жэшээнь, 1952 ондо урзанда жэлэйхидэ орходоо гурбадахи сортын шэл нилээд багаар үйлэдбэрилһэн байгаа.

Технологическа процессые һайжаруулһанай, шэнэ станогууд ба түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгада оруулһанай, тэрэшэлэн түүхэй эд табигшадта шанга эрилтэнүүдые хэдэг болоһоной ашаар эдэ амжалтануудые туйлаабди. 1953 ондо гурбадахи сортын шэл үйлэдбэрилгые 18 процент хүрэтэр бага болгохо зорилготойбди. Теэд, энэ зорилгоёо дүүргэхын тула түрүүшүүлэй ажалай методые бүгэдын шадабари болгохо уялгатайбди,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Партиин горкомой гэшүүн, машинист **Ловушкин** өөрынгөө үгэ соо Зүүн-Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделениин хүдэлмэриие шангаар шүүмжэлээ. Тус отделени ашаа шэрэхэ даалгабаряа дүүргэхын тула һарын һүүлээр лэ хүдэлмэреэ шангадхадаг, паровозуудай заһабарилгада голодһо гаргаха ябадалтай һулаар тэмсэдэг байна. Улан-Удэ станциин паровозно депогой хүтэлбэрилэгшэд паровозуудые заһабарилгада хэрэгтэй запасной частьнуудаар саг болзор сооһь хангадаггүй гэжэ хэлэбэ.

Түмэр замай дүрбэдэхи отделениин политотделэй начальник нүхэр **Шевченко** үгэ хэлэхэ зуураа, ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ даалгабариие отделени дүүргэбэшье, даалгабаряа шанарай талаар дүүргээгүй байһаниие тэмдэглэбэ. Жэшээнь, модо ба нүүрһэ шэрэхэ түсэбөө дүүргээгүй. Поезднуудые жолоодохо график эбдэгдэнэ. Поездной ба маневрово хүдэлмэридэ голодһо гаргана. Эдэ бүхы баримтанууд юун дээрэһээ гараһаб гэхэдэ, бидэнэр эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ парторганизацинуудые элсүүлээгүйбди гэжэ тэрэ хэлээ.

Нютагай промышленностиин предприятинууд колхозуудые хэрэгтэй зүйлнүүдээр бүрин хангаха ёһотой аад лэ, энэ үүргэеэ гүйсэд дүүргэнэгүй гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Тараненко** хэлэбэ. Промкомбинадуудай, промкооперациин артельнүүдэй үйлэдбэрилһэн хомуудууд, дугаанууд болон бусад зүйлнүүд тон муу шанартайгаар хэгдэһэн ушарһаа худалдаа наймаанай организацинуудта үни удаан хэбтэжэ байха юм гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мүн Улан-Удын хирпиисын завод тон муу шанартай хирпиисэ гаргана. Теэд, барилгын материалнуудай Управлениин начальник нүхэр Воронов предприятинуудайнгаа ажалые һайжаруулхын түлөө ёһото хэмжээ абанагүй. Мүн энэ асуудалаар КПСС-эй городской райкомой секретарь нүхэр **Новиков**, Бурпромсоведэй правлениин түрүүлэгшэ **Еременко**, городской районой прокурор нүхэр **Коротеева**, мяха-консервын комбинадай директор нүхэр **Сарбаев**, промышленна барилгын материалнуудай управлениин начальник нүхэр **Воронов** гэгшэд үгэ хэлээ.

КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Климов** мүн энэ асуудалаар дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, предприятинуудай бүтээн гаргажа байгаа продукцинуудай шанарынь һайжаруулха тухай зорилгонуудые партийна болон профсоюзна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй урда табиба. Тус пленум хэлсэгдэһэн асуудалаар тодорхой шиидхэбэри абаа.

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

☆

Ленин—Сталинай партиин үнэн хүбүүн

Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадта кандидадаар өөрынгөө колхозой түрүүлэгшэ Гомбо Жалсанович **Будажаповые** дэбжүүлһэн байна.

Гомбо Жалсанович 1949 онһоо хойшо тус артелиин түрүүлэгшээр хүдэлмэрилхэ зуураа, колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргадаг, колхозой гэшүүдэй ажалай журамые һайнаар табижа шадаһан байна. Колхозойнгоо ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхын тула анхаралаа хододоо хандуулдаг юм.

Гомбо Жалсановичын хүтэлбэрилдэг Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ 1952 ондо ниитынгээ малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн байна. Мүн малажалай продукци, таряа ба овощь гүрэндэ тушааха түсэбөө сүм дүүргэһэн байха юм.

Ленин—Сталинай партиин үнэн хүбүүн Гомбо Жалсанович Будажапов мэргэжэл шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ гэжэ суурханхай. Парти ба правительствын политикые бэелүүлхэ хэрэгтэ тэрэ бүхы хүсэ шадалаа гаргадаг юм.

П. Содбоев.

Арадай найдабариие харюулһан депутат

Чесанын сомоной «Коммунизм» колхозой (Хэжэнгэ) һүнэй-товарна фермын нэгэ гүүртые даагша нүхэр Ц. Цыжипова энээнэй урда болоһон һунгалтада ажалшадай депутадуудай Чесанын сомоной Соведэй депутадаар һунгагдаһан юм.

Арадай найдабариие үнэн сэхээр дүүргэһэн дээрэһээ мүнөө болохоёо байгаа нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта сомоной Соведэй депутадай кандидадаар дахин дэбжүүлэгдэбэ.

Нүхэр Цыжипова нёдондо гүүртынгээ бүхы малые нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байгаа, мүнөөшье үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Д. Николаев.

☆ ☆

Социалистическэ Ажалай Герой

Ториин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һунгуулиин № 22 Тохойско округһоо ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Бургалтайн МТС-эй ахалагша механик Социалистическэ Ажалай Герой коммунист Бимба Санжеевич Дымбрыловые нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байна.

Бимба Санжеевич Иволгын аймагай Оронгын сомоной Оронго тосхондо 1916 ондо түрэһэн байгаа. Нютагайнгаа һургуулиин 7 класс дүүргээд, 1932 ондо Сэлэнгын МТС-эй дэргэдэ 4,5 һарын трактористын курса амжалтатайгаар дүүргэжэ, трактор жолоодохо эрхэтэй болоо һэн.

1933—1934 онуудта нүхэр Дымбрылов Иволгын колхозуудта трактористаар ажаллажа, үнэхөөрөө эрхим мэргэжэлтэй, үнэн шударгы механизатор болоһоноо харуулаа һэн. 1934 ондо тэрээниие тракторна бригадын бригадирай орлогшоор томилбо. 1937 онһоо 1939 он болотор тракторна бригадын бригадираар, 1939 онһоо 1940 он болотор Селендумын МТС-эй механигаар ажаллаа.

Мэргэжэл ехэтэй механигые 1940 онһоо Саянтын МТС-эй комсомольско-залуушуулай тракторна бригадын бригадираар томилһон байгаа. Эндэ Бимба Санжеевич эгсэ 9 жэлдэ ажаллажа, баян таряа ургуулха талаар ехэ амжалта туйлаһан байна.

1947 ондо нүхэр Дымбрыловэй тракторна бригада дунда жэшээгээр условно трактор бүхэнөөр 843 гектар зөөлэн хахалалга хэһэн, таряа хуряалгынгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Тиихэдэ, 156 гектар тарянай талмайһаа дунда жэшээгээр гектар бүриин 22,90 центнер ургаса хуряаһан юм. Бимба Санжеевичын хүдэлмэриие үндэрөөр сэгнэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэ тэрээндэ олгожо, «Хадуур ба балта» гэжэ алтан медаль ба Ленинэй орден барюулһан байха юм.

Шадабаритай механизатор Бимба Санжеевич хүдэлмэрилһэн газартаа ажалай амжалта туйладаг. Нүхэр Дымбрылов комсомолой ЦК-һаа 4 дахин, комсомолой обкомһоо 10 дахин грамотаар шагнагдаһан байна.

Шэн габьяата ажалайнгаа түлөө Бимба Санжеевич үшөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар хэдэ дахин шагнагдаһан байна.

Социалистическэ Ажалай Герой, баян дүй дүршэлтэй болоһон эрхим механизаторые Ториин аймагай Бургалтайн МТС-тэ ахалагша механигаар 1949 ондо эльгээһэн байгаа. Энэ МТС-тэ ахалагша механигаар ажаллаха зуураа, Бимба Санжеевич тракторна хүдэлмэриин түсэбые дүүргэхэ, мэргэжэл һайнтай механизаторнуудые бэлэдхэхэ, тракторнуудые, машина зэмсэгүүдые узловой-поточно методээр заһабарилха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Энээнэй ашаар тус МТС-эй тракторнуудай бүтээсэ жэлһээ жэлдэ ургажа байна.

Нүхэр Дымбрылов мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө Иркутска хүдөө ажахын институдай дэргэдэхи һургуулида 1951—1952 онуудай һуралсалай жэлдэ һуража ерээд, мүнөө Бургалтайнгаа МТС-тэ ажаллажа байна.

Социалистическэ Ажалай Герой Бимба Санжеевич Дымбрыловэй һунгагшадайнгаа найдабариие дүүргэхэнь лабтай.

Д. Доржиев.

Эдэбхитэй колхозник

Советскэ арадууд СССР-ые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна. Коммунизм тээшэ манай ороной дабшаха замые заажа үгэһэн «СССР-тэхи коммунизмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн нүхэр Сталинай гайхамшагта зохёолоор, партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон советскэ хүнүүд арадай ажахын бүхы һалбаринуудта шэнэ шэнэ амжалта туйлахын түлөө шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилнэ.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампани ажалай болон политическэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Манай сомоной һунгагшад депутадуудта кандидадуудаар өөһэдынгөө эрхим хүнүүдые дэбжүүлээ. Тэдэнэй тоодо үнинһөө хойшо сомоной Соведэй депутадаар һунгагдажа ябаһан, колхозно байгуулалтын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан үбгэн, Эрдэни Цыдыпович Цыдыповые дэбжүүлһэн байха юм.

Нүхэр Цыдыпов 1930 онһоо хойшо колхозой али бүхы хүдэлмэридэ үнэн сэхээр ажаллажа ябадаг хүн юм. Бодонгуудай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр арба гаран жэлэй турша соо хүдэлмэрилөө һэн. Тэрэ үе соо тус колхоз ажахы болон эмхидхэлэй талаар бэхижэһэн, колхозникууд культурнаар ажаһуудаг болоһон байна.

Мүнөө Бодонгуудай колхозуудай хамтадхагдажа томодхогдоһоной һүүлээр нүхэр Цыдыпов тэрээндэ даалгагдаһан ямаршье хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэнэ. Нёдондо жэлдэ луговодоор хүдэлмэрилөө. Тиихэдээ Аяга гэжэ нютагай сабшалан дээрэһээ гектар бүхэнэй 70 центнер хүрэтэр үбһэ хуряажа абаһан байна.

Мүнөө нүхэр Цыдыпов зоотехническэ барилгада хэрэглэгдэхэ модо бэлэдхэхэ бригадые толгойлно. Тэрэнэй бригада энэ үедэ барилгын ехэ модо бэлэдхэнхэй.

Бодонгуудай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд эдэбхитэй колхозник, коммунист Эрдэни Цыдыпович Цыдыповые түрэл засагайнгаа нютагай органой — сомоной Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна. Һунгалтын үдэр—февралиин 22-то өөһэдынгөө эрхим кандидадуудай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр голосовалая!

Д. Юндунова, Бичурын аймагай Бодонгуудай сомоной Соведэй түрүүлэгшэ.

КПСС-эй КЯХТЫН АЙКОМОЙ ПЛЕНУМ

КПСС-эй Кяхтын айкомой IV пленум болобо. Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Т. И. Ермолаев элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые зүбөөр шэлэн оложо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин зарим тэды һайжарһан тухай тэмдэглээ. Тиихэтэй хамта, энэ хүдэлмэридэ бии байгаа алдуу, дутуунууд элирүүлэгдээ.

Колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй айком ба аймгүйсэдком анхаралаа үшөө багаар табидаг байна.

Кадрнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ёһо тэдысэ ябуулагдана. Колхозуудай түрүүлэгшэнэр, үйлэдбэриин бригадануудай, малажалай фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд политическэ талаараа эрдэмтэй, ажалдаа дуратай ба дүршэлтэй хүнүүд байха зэргэтэй. Гэбэшье, хүсэд шалгагдаагүй, политическэ ба ажал хүдэлмэриингөө талаар бэлэдхэлгүй тушаан болоһон хүнүүдые аймагай колхозуудта хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлһэн баримтанууд нилээдгүй олон юм. Жэшээнь, Усть-Киранай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр Артамонов, «Большевик» колхозой түрүүлэгшээр Эрдынеев, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшоор Бамбуев гэгшэдые дэбжүүлхэдээ ехэхэн алдуу хэгдэһэн байна. Артамонов, Эрдынеев, Бамбуев гэгшэд политическэ талаараа бэлэдхэлгүй, ажал хэрэгээ мэдэхэгүй хүнүүд байгаа. Эдэнэр богонихон саг соо хүдэлмэрилбэшье, хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэһэн, колхозуудай зөөриие үбэршэлһэн, үриһэн байна.

Колхозно кадрнууд олоор һэлгэгдэнэ. Партиин айкомой номенклатурада ородог хүнүүдые зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр өөһэдөө мэдээд һэлгэдэг байха юм. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дамбаев моринэй-товарна фермын даагшые үнгэрэгшэ жэл соо 3 дахин һэлгэһэн байна. Мүн имэ ушарнууд Маленковой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ.

Партиин айком, аймгүйсэдком колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ эхэнэрнүүдые дэбжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. КПСС-эй айкомой номенклатурада ородог хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда оройдоо хоёр эхэнэр бии. Гадна, КПСС-эй айком хүдөө ажахыда хүдэлмэрилжэ байгаа номенклатурна хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө 30 процентые бюро дээрэ мүнөө хүрэтэр баталаагүй байна. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, партиин айком ба аймгүйсэдком колхозно кадрнуудые һайнаар мэдэхэ, тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ хэрэгые хүсэд хайхарнагүй.

Мүн колхозно кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэг хангалтагүйгөөр табигданхай. Үнгэрэгшэ 1952 он соо колхозуудай бригадануудай, фермэнүүдые даагшанарай семинарска занятинууд нэгэшье удаа үнгэргэгдөөгүй. Тэрэшэлэн колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудай олонхинь партийна һуралсалда хабаадуулагдаагүй байна. Гурбан жэлэй агротехническэ курсын занятинууд зарим газарта ёһо тэдысэ үнгэргэгдэнэ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Чебаков, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Осеев, «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мункуев, Большелукска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов гэгшэд идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхын түлөө оролдодоггүй, ном уншадаггүй байна.

Пленум болбол колхозно кадрнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулхыень партиин айкомые уялгалһан шиидхэбэри абаба.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Ториин аймагта нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта ямараар бэлдэжэ байһан тухай

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй Ториин аймагта ямараар ябуулагдажа байһан тухай тус аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр Н. Ц. Очировай тоосоое БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум һаяхан шагнаһан байна.

БМАССР-эй Верховно Соведэй президиум болбол ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй Ториин аймагта дутамагаар ябуулагдажа байһые тэмдэглэбэ. Аймсоведэй гүйсэдком һунгалтануудта бэлэдхэлые һулаар хүтэлбэрилнэ, сельскэ ба сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй тоосоонуудые заседаниинууд дээрээ шагнанагүй.

Аймсоведэй гүйсэдком һунгуулиин Окружной, Участково, Сельскэ, Сомонуудай комиссинуудай түрүүлэгшэнэр ба секретарьнуудта уялгануудыень һайнаар тайлбарилан ойлгуулжа үгэдэггүй байна. Тиимэһээ тэдэнэрэй олонхинь һунгалтанууд тухай Дүримые һайнаар мэдэхэгүй байха юм.

Аймсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө хиналта хэгдэдэггүй дээрэһээ Доодо-Ториин сельскэ, Дээдэ-Ториин ба Бургалтайн сомонуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд һунгагшадай списогүүдые зохёолгодо харюусалгагүйгөөр хандажа, 1935 ондо түрэһэн зарим гражданинуудые һунгагшадай списогүүдтэ оруулаагүй, списогүүд соогоо һунгуулиин округуудай номернуудые табяагүй байха юм.

Желтуриин, Доодо-Ториин болон бусад зарим сельскэ ба сомонуудай Соведүүд һунгуулиин участогуудай гэр байрануудые түхеэрэлгые ехэ удааруулна, тэдэнэй олонхидонь кабина ба бусад түхеэрэлгэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ шухала материалнууд бэлэдхэгдээгүй байһаар.

Сталинска Конституциин, советскэ һунгуулиин системын гол принципүүд, һунгалтанууд тухай Дүрим аймагай хүн зоной дунда дутамагаар тайлбарилагдана. Дээдэ-Ториин, Доодо-Ториин, Бургалтайн ба бусад зарим уншалгын байшангууд, хүдөөгэй клубууд болохоёо байгаа һунгалтануудта бэлэдхэлдэ һулаар хабаадана. Культурно-гэгээрэлэй эдэ эмхи зургаануудта тайлбари үгэхэ столнууд мүнөө болотор эмхидхэгдээгүй байһаар.

Аймагай, сельскэ ба сомоной Соведүүд һунгуулиин кампаниин үедэ бадарһан ажалшалай политическэ ба үйлэдбэриин дэбжэлтые ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ, малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ, хабарай тарилгада хаһа саг сооһь бэлэдхэхэ ябадалда хүсэд һайнаар зорюулнагүй. Аймаг дотор таряа сохилго мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй. Урһэнэй, страховой фонднуудые байгуулха түсэбүүд гүйсэдхэгдөөгүй байна. Тиихэдэ мал гарзалха ябадал үзэгдэнэ, колхозуудта жэлэй тоосоонуудта бэлэдхэлгэ унжагайруулагдана.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум дурсагдаһан дутуунуудые дары усадхажа, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлые эрид һайжаруулхыень Ториин аймагай Соведэй гүйсэдкомые уялгалаа.

Социалистическэ мурысөөнэй далайсые үргэдхэе

(Ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

Республикын хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые 1953 ондо амжалтатайгаар хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе гэжэ уряалһан Байкало-Кударын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хандалга республикын колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдэй ажалшадай дунда ажалай ехэхэн дэбжэлтэ түрүүлбэ.

Манай редакцида үдэр бүри орожо байдаг ажалшадай олон тоото бэшэгүүд энээниие эли тодоор харуулна. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозһоо селькор Д. Дашидоржиев иигэжэ бэшэнэ: «... байкало-кударынхидай хандалгые манай артелиин гэшүүд тон халуунаар угтаа. Уряатай танилсаад, өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзэһэнэй удаа тарянажалай № 1 бригадынхид тарянайнгаа 222 гектар дээрэһээ га бүриин 21 центнер, № 2 бригадынхид 100 гектар дээрэһээ га бүриин 22 центнер ургаса хуряаха гэжэ шиидээ. Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ машинанууд болон зэр зэмсэгүүдые заһабарилга, полинууд дээрэ үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэлгэ эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Мүн тарянажалай бригадынхидһаа малшадшье хожомдоогүй. Һаалишан Н. Батуева даажа абаһан 12 үнеэдһээ 12 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжээхэ, үнеэн бүхэнһөө 1000 литр һү һааха уялга абаа. Тиихэдэ «Республикын эрхим адуушан» Д. Гармаев 100 гүүнһээ 95 унага абахаб гэжэ мэдүүлһэн байна».

«Кяхтын аймагта шэнээр эмхидхэгдэһэн Погранична МТС-эй механизаторнууд байкало-кударынхидай уряае халуунаар дэмжэжэ, энэ жэл хүдөө ажахын культурануудай үнэр баян ургаса хуряахын тулада хабарай тарилгын хүдэлмэриие богонихон болзор соо түгэсхэхэ, энэнэй тулада трактор болон газар элдүүрилгын бусад машинануудые февралиин 10 болотор һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргэхэ гэжэ шиидээ» гэжэ **Б. Цыренов** бэшэнэ.

Байкало-кударынхидай хандалгые Бичурын аймагай Бодонгуудай сомоной Ленинэй, Яруунын аймагай Үльдиргын сомоной Молотовой, мүн энэ аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдэй ба Курбын МТС-эй механизаторнуудай тон халуунаар угтажа, үйлэдбэриингөө суглаанууд дээрэ дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаһан тухай манай селькорнууд **М. Фалилеев, Ц. Дандаров, П. Тысхеева,** М. Дондукова гэгшэд бэшэнэ.

Тус хандалгые Түнхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд зүбшэн хэлсэхэ зуураа, ажал хүдэлмэридөө бии байһан ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлһэн тухайнь нүхэр **Д. Замбалов** мэдээсэнэ.

—Манай колхоз һүүлэй хэдэн жэлнүүдтэ һайн ургаса хуряажа шадаагүй байһаар. Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, бидэнэр советскэ агрономическа наукын заабаринуудые, мүн хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажал хүдэлмэридөө гүйсэд хэрэглэнэгүйбди... Би байкало-кударынхидай уряае ехэтэ һайшаажа дэмжэнэб, — гэжэ колхозник Н. Бодиев хэлээ гээд нүхэр Замбалов саашань бэшэнэ.

Гэхэ зуура, Кяхтын аймагай олонхи колхозуудта байкало-кударынхидай хандалгые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэжэ, халуунаар дэмжэһэн байбашье, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй энэ хэрэгые хэрэгсээнгүй байһанай гэмээр гэшүүдэйнь энэ уряатай хүсэд һайнаар танилсаадүй байһан тухай нүхэр **С. Климов** дуулгана. «Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (хүтэлбэрилэгшэдынь нүхэд Лазарев, Сатаров) хүдөө ажахынгаа сезонно хүдэлмэринүүдые ходо таһалдуулна, үнгэрһэн зундаа үбһэ тэжээл багаар абаа, үбэлжэлгэдөө муугаар бэлэдхээ, Тиимэһээ мүнөө зарим малынь үхэжэ, туража байна. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд байкало-кударынхидай хандалгые бүхы колхозниигуудайнгаа дунда һаяхан болотор зүбшэн хэлсүүлээдүй байгаа» гэжэ тэрэ бэшэнэ.

Мүн Энгельсын, Сталинай (Большелукска) болон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта Байкало-Кударын аймагай ажалшадай хандалгые ёһо тэдыгээр зүбшэн хэлсэһэн тухай тэрэ мэдээсэнэ.

Партийна, советскэ организацинууд байкало-кударынхидай хандалгатай дашарамдуулан ажалшадай дэбжэлтые толгойлон, социалистическэ мүрысөөе үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ, тэрэниие бодотоор хүтэлбэрилхэ ёһотой.

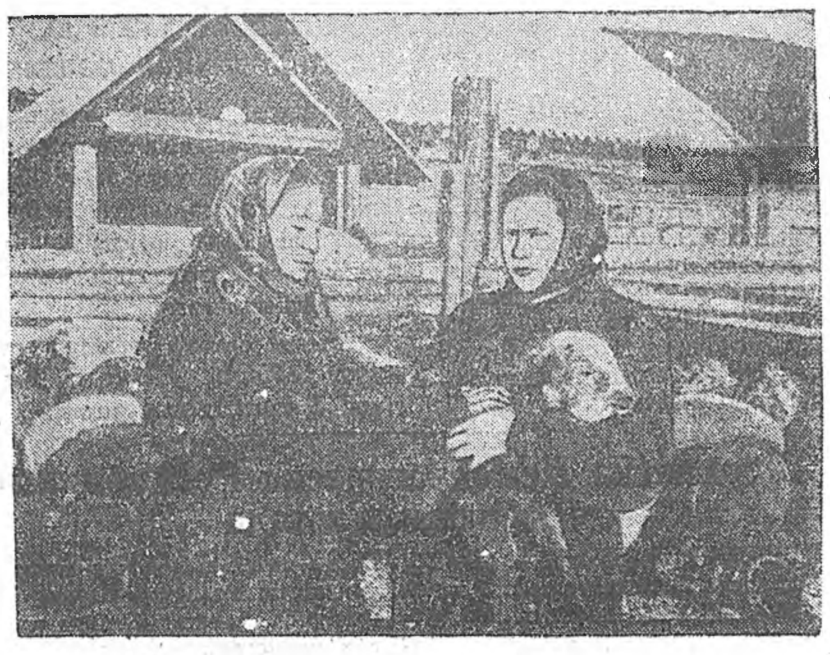

Кабанскын аймагай «Коммунизм» колхозой хонинной фермынхидтэ түл абалгын халуун саг ерэбэ. Мүнөө 100 гаран хонид хурьгалаад байна. Хонишод абаһан түлнүүдээ һайнаар харууһална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон комсомолка Валентина Тарабановская (баруун гарһаа) хонишон Людмила Новокрещенных хоёр хонидойнгоо дунда байна.

О. Березковой фото.

Хонидоо тарганаар, хоролтогүйгөөр үбэлжүүлхэбди

Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Базар Чойдоновтой хөөрэлдөөн

Үнгэрэгшэ жэлэй август һараһаа эхилжэ хонинной фермэдэ ажалланаб. Манай колхозой партийна эхин организаци хонин һүрэгөө олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулжа, намайе Сагаан Хүндын № 2 отарын ахалагша хонишон болгоһон байгаа.

Түрүүн ажаллажа ороходом, минии отарада февраль һарада хурьгалһан хамта 411 толгой эхэ хонид бии байгаа һэн. Эдэ хонидые хэнзэлүүлхын түлөө тэдэниие һайн харууһанда байлгаад, дахин хусада табиһан байгаабди. Тиин үнгэрэгшэ жэлэй декабрь һарада үшөө 130 толгой хурьгад абтаа. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэл манай отарынхид 100 эхэ хонидһоо 127 толгой хурьгалые абаһан байна.

Хонидоо тарган тобир, нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулхын түлөө бидэ дулаан байхаһаа эхилээд, байрануудынь заһабарилжа, бэлэн болгоо һэмди. Мүн 260 центнер үбһэ, 260 центнер зелёнко, 42 центнер овёс, хэдэн центнер дабһа фермэ дээрээ зөөжэ асараа һэмди. Иимэ бэлэдхэлтэй байхадаа ямаршье түргэн хүйтэнһөө айгданагүй. Хонидоймнай уһалуури газаагаа шахуу юм. Үбэлдөө хүрэдэггүй Нарин гэжэ бишыхан харзаһаа хонидоо саг соонь уһалаад, кормушканууд сооһоо эдеэлүүлнэбди. Манай отара 60 центнер үбһэ тэжээл арьбалаа. Хонидоймнай хүсэ шадал һайн. Дундаһаа доошо шадалтай хонид үгы. Декабрь һара соо колхозоймнай правлени манай отарада хонидые нэмэжэ, 700 толгой хүрэтэр болгоо. Тиигэбэшье хониднай яһала уужам дал хорёо соо байрлана.

Бидэнэр байкало-кударынхидай уряае халуунаар дэмжээд, 100 эхэ хонидһоо 128 хурьга абаха, нооһо хайшалалгые үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ ехэхэнээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаабди. Манай хонид нютагай үүлтэрэй юм. Эдэ хонидоо советскэ меринос үүлтэрэй хусануудта искусственнаар ороондо оруулжа, тэдэнэй үүлтэрыень һайжаруулхын түлөө жэлһээ жэлдэ оролдохо зорилготойбди. Тиихэдэ мүнөө жэлдэ хонидоо хэнзэлүүлхэ, нооһыень хоёр дахин хайшалха гэжэ хараалнабди. Хониднай февралиин хахадһаа эхилжэ хурьгалхань.

Манай отарын хонишод Дари Санжеева, Янжама Гыденова, Дарисурун Чойдонова гэгшэд жэшээтэ һайнаар ажаллана. Тэдэнэр хонидоо хаһа саг соонь уһалаад, эдеэлүүлээд, тэдэнэйнгээ хойноһоо һайнаар харууһалдаг байна.

Би өөрөө агитатор байһан тула советскэ һунгуулиин хуули тухай, СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб, дотоодын ба гадаадын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые хонишодойнгоо дунда саг үргэлжэ үнгэргэнэб. Хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө республикынгаа болон аймагайнгаа ажабайдалһаа жэшээ баримтануудые олоор хэрэглэдэгби.

Отара дээрэ республиканска болон аймагай газетэнүүдые абанабди. Тиихэдэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Петр Ошепков, ОТФ-е даагша нүхэр Николай Ощепков, гэгшэд манай хүдэлмэриие шалгажа, отара дээрэмнай хирэ-хирэ болоод лэ ерэдэг, алдуу дутуунуудаа усадхаха хэрэгтэмнай бодото туһаламжа үзүүлдэг юм.

Нэмэлтэ түлэбэридэ 12 хони абаба

«Коммунизм» гэжэ томодхогдоһон колхозой (Хэжэнгэ) хонишон Ханда Базарова 5 жэлһээ дээшэ саг соо хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой.

Нүхэр Базарова нёдондо түйлаһан амжалтынгаа түлөө нэмэлтэ түлэбэри болгон 12 хурьга ба эшэгэ абаха болобо. Мүнөө тэрээнэй харууһалжа байһан хонидынь тобир тарганаар, хоролтогүйгөөр ондо оруулагдажа байна.

Д. Николаев.

Фермын улаан булан соо

Мөөрөөшын тала губи саһаар хушагданхай. Кяхтын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой адууһа мал үбэлэйнгөө дулаан байрануудһаа гаража, субаса харгыгаараа гэдэрэй уһалуури тээшэ һубарилдан заралгүй аалиханаар гэшхэлэлдэнэ.

Энэ үедэ тус колхозой хонинойтоварна фермын улаан булан соо хүн зон элоороо сугларанхай. Тэндэ һаалишад, хонишод, адуушад ба моришод, тугалшад ба тахяашад бии. Тэдэнэй олонхинь тус тустаа газетэнүүдые барижа, аман соогоо аалиханаар уншажа һууна. Зарим хүнүүдынь «бэрсээрээ морийнь урда ошоод, шах гыш» гэлдэжэ, энеэдэтэй, зугаатайгаар шатар наадана.

— Зай, нүхэд, мүнөөдэр сугларһан ушарнай хадаа,—гэжэ колхозой ОТФ-е даагша М. Д. Жигмытов хэлэнэ, — манай республикын газетэнүүдтэ толилогдоһон Байкало-Кударын колхозниигуудай абаһан социалистическэ уялга зүбшэн хөөрэлдэхэ гэжэ малай уһалууриде гараһан сүлөөтэй үедэ сугларба гээшэбди.

Һүүлээрнь нүхэр Жигмытов малажалай талаар байкало-кударынхидай абаһан уялга уншажа эхилнэ...

Байкало-Кударын колхозниигуудай уряагаар энэ колхозой малшад социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, малажал хүгжөөхэ ба тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ уялгануудые абана.

Эгээн түрүүлэн үгэ абаһан хонишон Пурба Бальшинова иигэжэ хэлэнэ:—Хони үсхэбэрилгэ тон хүндэтэй ба харюусалгатай хүдэлмэри гээшэ. Би хонинной фермэдэ ерэһэн сагһаа хойшо эшэгэ хурьга гарзалуулаагүйб, мүн 1953 ондошье түлнүүдээ гарзалуулхагүйб. 100 эхэ хонидһоо 120 хурьга абаха гэжэ шиидэнхэйб. Минии уялгые дэмжэхыень хонишон Хандасу Цыремпиловае уряалнаб, — гэбэ. Зэргэлжэ һууһан хонишон Х. Цыремпилова:—Пурба, шинии уряае зүбшөөнэб, энэ мүрысөөндэ нүхэд Ц. Д. Цыдыпова, Б. Б. Цоктоева, Д. Ванчикова гэгшэдые уряалнаб, — гэбэ.

Хонишод Цоктоева, Ванчикова, Цыдыпова гэгшэд мүн лэ уряаень халуунаар дэмжэжэ, социалистическэ уялгадаа гараа табина.

— Би хонинной нооһо хайшалалгые эрид дээшэлүүлхэ уялга абаха зорилготойб. Байкало-Кударын колхозниигуудай уялгануудые шагнаад байхадаа, 1953 ондо нарибтар нооһотой хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалхаб гэжэ үгэеэ үгэнэб. Хонишод нүхэд Н. Тугульдурова, Б. Аюшеева гэгшэдые мүрысөөндэ уряалнаб, — гэжэ нарибтар нооһотой хонидой отарые даагша нүхэр Дашапылова мэдүүлбэ.

Суглаанда хабаадалсаһан малажалай хүдэлмэрилэгшэд колхозой түрүү хонишодой уряалаар бултадаа тус тустаа уялгануудые абана. Һаалишад Б. Цырендондопова, Г. Чагдурова гэгшэд нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө түсэбэй ёһоор 850 литр һү һаахын оронда 1200 литр һү һааха уялга абаа.

Иигэжэ Байкало-Кударын колхозниигуудай уряае халуунаар дэмжэһэн зүблөөн богонихон саг соошье һаа, патриотическа тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр хонинной фермын хүдэлмэрилэгшэдэй улаан булан соо боложо дүүрэбэ.

Б. Дымбрылов,
манай корреспондент.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн

Энэ жэлэй январиин 30-да Иволгын аймагай центртэ аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн болобо. Зүблөөн дээрэ аймагай ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачев «1952 оной ажахын жэлэй дүнгүүд ба 1953 оной зорилгонууд» гэһэн асуудалаар элидхэл хэбэ.

Элидхэл тушаа хамта 33 хүн үгэ хэлээ. Зүблөөнэй эсэстэ хүдөө ажахын түрүүшүүл 1953 ондо хараалагдаһан түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула социалистическэ уялгануудые абабад.

Б. Сотнич.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Юундэ почто таһалданаб?

Хоёр томохон колхозтой Хужарай сомон Закаменай аймагай центр Цакир тосхонһоо гушаад километрын газарта байдаг юм. Эндэхи колхозниигуудай материальна ба культурна ажабайдал жэл ерэхэ бүри һайжаржа, тэдэнэй эрилтэ ургажа байна. Тиимэһээ тэдэнэр шэнэ газетэ ба журналнуудые саг соонь абажа уншаха ехэ хүсэлэнтэй юм.

Теэд, аймагай хэлхеэ холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай иимэ хүсэлэнгые дүүргэжэ шаданагүй. Юундэб гэхэдэ, тус конторын хүдэлмэрилэгшэд колхозниигуудай дунда газетэ тараалгые эмхидхэжэ захигшадтань газетэ, журналнуудые саг соонь хүргэхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Ушар нимэһээ тус сомоной холын фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ газетэнүүд саг соогоо хүргэгдэдэггүй. Мүн малшадай дунда газетэ тараалгын эмхидхэгдээгүй дээрэһээ тэдэнэр газетэ захинагүй үлэшөө.

1952 ондо газетэ, журналнууд захигшадтань хүсэдөөр хүргэгдэдэггүй байгаа. Тус конторын начальник нүхэр Гармаев хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлдэггүй, тэдээндэ эрилтэ табидаггүй, хүдэлмэринь хинан шалгадаггүй байба. Жэшээлхэдэ, Цакир—Санага трактаар почто шэрээшэд почтоёо хүрэхэ газартань болзор соонь хүргэдэггүй юм. Гадна, газетэ ба бэшэгүүдые адресаарнь хүргэдэггүй, харгыдаа ондоо газарнуудта хаяжархидаг заншалтай. Тиимэһээ газетэ ба бэшэгүүд заримдаа үгы болошодог гү, али хэдэн хоногоор хожомдожо эзэдтэнь хүргэгдэдэг байна.

Тиихэдэ, Хужар тосхондо почтово хайрсаг үгы, бэшэг табиха болоо һаа аяар 5—6 километрын газарта ошохо баатай болодог юм. Эндэхи захигшад 1953 оной гараһаар нэгэшье газетэ абаагүй байна. Энээн тухай хэлхеэ холбооной аймагай конторһоо асуухада, «Шара-Азаргын почтово отделенидэ хандагты» гэдэг, тиихэдэ шара-азаргынхидынь аймагайнгаа конторо тээшэ заадаг. Эдэнэй хэниинь Хужар тосхоной ажалшадай эрилтые хангаха юм, мэдэгдэнэгүй.

Почто зөөлгэ хэзээ эмхи гуримтай болохо юм?

Б. Очиров.

Шиидхэгдээгүй асуудал

Үнгэрэгшэ оной декабрь һараһаа хойшо Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной врачебнэ амбулатори түлеэгүй дээрэһээ хаалтатай байна. Теэд, аймсоведэй гүйсэдкомой элүүрые хамгаалгын таһагые даагша нүхэр Шеколдина энэ асуудалаар һонирхоногүй. Мүн энэ хэрэгтэ Сутайн сомоной түрүүлэгшэ нүхэр Патрахин һаналаа табинагүй. Тиимэһээ врачебнэ амбулатори түлеэгүйдэһэнэй гэмээр ажалшадта медицинскэ туһаламжа үзүүлжэ шададаггүй байна.

Тус амбулатори медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдөөр хүсэд хангагдаагүй байха юм. Мүнөө эндэ гурбан хүнэй хүдэлмэрилхын орондо нэгэ медицинскэ сестра ажаллана. Элүүрые хамгаалгын аймагай таһаг тус амбулаториие даагшаар фельдшер Еремеевае томилһон байгаа. Теэд, нүхэр Еремеева Калининай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи врачебнэ амбулаториие даагшаар хүдэлмэрилдэг дээрэһээ, Сутайн сомоной ажалшадта саг соонь медицинскэ туһаламжа үзүүлжэ шаданагүй. Гадна, Сутайһаа Калининай нэрэмжэтэ колхоз 12 километрын газарта байдаг.

Элүүрые хамгаалгын аймагай таһагые даагша нүхэр Щеколдина врачебнэ амбулатори ба фельдшерскэ пунктнуудые мэргэжэлтэй медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Хэзээ энэ асуудал шиидхэгдэхэ юм?

Д. Дабаев.

Радиоузел заһахабди гээд, заһанагүй

Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой радиоузел үнинэй хүдэлмэрилнэгүй. Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд радиоузел заһабарилха тухай аймагай хэлхеэ холбооной конторын начальник нүхэр Щепиндэ нэгэнтэбэшэ хандаһан байгаа. Тус конторһоо нүхэд Щепин, Васичкин гэгшэд энэ колхоздо ерэжэ, радиоузелыетнай һаяар заһабарилхабди гэжэ найдуулһан юм.

Тэрэ гэһээр нилээд үни саг үнгэрөө. Гэбэшье, колхозой радиоузел хүдэлмэрилөөгүй зандаа. Радиоузел заһабарилха тухай хэлхеэ холбооной министерствын Бурят-Монголой Управленидэ мүн колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Гатаповай хандаһанай һүүлээр, тус Управлениин хэлхеэ холбооной аймагай конторын начальник нүхэр Щепиные колхозой радиоузелые январиин 15 болотор заһабарилха гэжэ уялгалһан байгаа. Теэд, мүнөө хүрэтэр тус радиоузел заһабарилагдаагүй, энээн тушаа хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд һаналаа табяагүй байһаар.

Д. Дондупов.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Дутагдалнуудтаяа эбсэнэ“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын январиин 7-ной номертэ толилогдоо һэн. Тус статья соо Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэрилэгшэдэй ба колхозниигууд-сезонниигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ модошодой дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри дэлгэрүүлэгдэнэгүй, эдэ бүхы дутагдалнуудтаяа леспромхозой парторганизаци эбсэжэ байһаар гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Статья соо заагдаһан баримтанууд булта тодороо. Январиин 13-да КПСС-эй Заиграйн айкомой бюро Шулуутайн леспромхозой директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр Герасимовай хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Айкомой бюро хадаа ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һулаар ябуулжа байһан тухайнь партийна организацида ба нүхэр Герасимовта заажа, эдэ дутагдалнуудые усадхаха гэжэ тэдэниие уялгалаа гэжэ манай редакцида КПСС-эй Заиграйн айкомой секретарь нүхэр Черных мэдээсэбэ.

ТҮРГЭНӨӨР, ҺАЙНААР БАРИДАГ БРИГАДА

Коммунист Сергей Петрович Зайцев каменщигаар хүдэлмэрилхэ зуураа, түсэбтэ даалгабаряа жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэдэг, хүдэлмэриин һайн шанар түйладаг ба ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг дээрэһээ «Бурмонголстрой» трестын коллектив соо ехэ хүндэтэй болонхой.

Сэсэглэн мандажа байгаа манай столица—Улан-Удэ городто һүүлэй жэлнүүдтэ 2, 3 ба 4 дабхар гоё һайхан байшангууд жэрылдэн бодожо, шэнэ шэнэ үйлсэнүүд бии боложо байна. Гансахан 1952 ондо хэды тиимэ шулуун байшангууд бодоо гээшэб!

Нүхэр Зайцев олон зуугаад мянган хирпиисэ ябталан табяа. Тэрэ хадаа нёдондо жэлэй түрүүшын хахад соо 400 хүнэй һураха һургуулиин байшан, Куйбышевай улицада тус бүридөө 8—12 айлай байха 2 дабхар байрын 5 шулуун гэрнүүдые барилсаа. Июль һараһаа хойшо республиканска больницын барилга дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Зайцевай бригада 1952 онойнгоо түсэбые 236 процент дүүргэһэн ба хэһэн хүдэлмэринь барандаа «һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаһан байна. Сергей Петровичын бригада Сталинска шангай лауреат нүхэр Шевлюгинэй методые халан абаһан тула иимэ ехэ амжалтануудые түйлаа. Нүхэр Зайцевай бригада 5 хүнһөө бүридэнхэй, бригадна методтэ оронхой. Гадна нүхэр Зайцев ба тэрээнэй нүхэд бригададаа шэнэ хүнүүдые ходо абажа, өөрынгөө түрүү методтэ һургадаг юм. Залуу хүдэлмэришэд 3 һара соо тэдэнэртэй хүдэлмэрилөөд байхадаа эрхим каменщигууд боложо гарадаг.

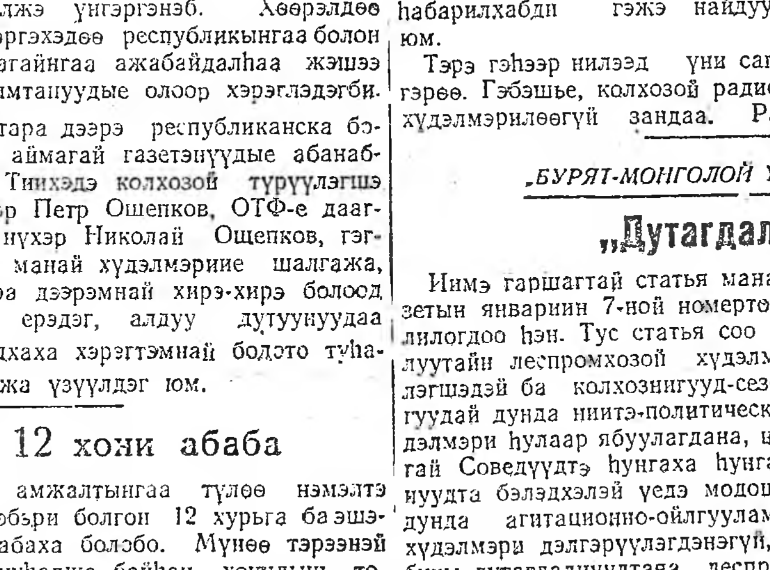

Нүхэр Зайцев өөрынгөө нүхэр Гончаровтой Улан-Удын Пригороднэ райондо үхибүүдэй байшан барижа байна.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе гэһэн уряалтайгаар нүхэр Зайцевай бригада трестынгээ бүхы барилгашадта хандаһан байгаа. Тиихэ зуураа, нүхэр Зайцевай бригада бусад каменщигуудтайгаа хамта энэ оной февралиин 1 хүрэтэр республиканска больницын территори дээрэ баригдажа байгаа мастерскойн, гаражай ба моридой байрын барилгануудай ханануудые бодхоожо дүүргэхэ, 3000 хирпиисэ ба 3 кубометр цемент арбилха, хоёр һарын даалгабари дүүргэхэ, хэһэн хүдэлмэрээ имагтал «һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушааха гэһэн уялгануудые абаһан байгаа.

Мүнөө нүхэр Зайцевай бригадынхид абаһан уялгаяа бэелүүлжэ, январиин түсэбые 312 процент дүүргээ.

С. П. Зайцев эрхим каменщик байхатайгаа хамта, өөрынгөө дүй дүршэлдэ залуу хүдэлмэришэдые һургадаг эрхим һургагша, эмхидхэгшэ ба агитатор юм.

Мүнөө нүхэр Зайцев партиин XIX съездын директивэнүүдые, нүхэр Сталинай түүхэтэ үгые, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ нүхэр Сталинай гениальна зохёолые шудалжа байна.

Н. Бадмацыренова.

Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Прасковья Куренкова нёдондо жэлдэ түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргээ һэн. Алмаһан түүхэй эдээрээ тэрэ 134 метр сэмбэ нэхээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановка Куренкова һурагша Римма Серебрянковада таһарһан нитка яажа залгахые заажа байна.

А. Мантаевай фото.

СЛЕСАРИИН ЭРШЭТЭ АЖАЛ

Владимир Андреевич Авдоничев «Механлит» заводой автоцехын слесарээр гурбадахи жэлээ ажаллана. Мүнөө нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, 1952 оной түрүүшын үдэрһөө ехэ бүтээсэ түйлажа байна. Тэрэ хадаа социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Мүнөө халаан соогоо хоёр-гурбан нормо дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Владимир Андреевич ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг юм. Үглөөдэрэйнгөө даалгабарине үдэшэндэнь абахаһаа гадна, хэрэгтэй болохо материалнуудые, зэр зэмсэгүүдые бэлэн болгожо, халаан соогоо ашагтайгаар хүдэлмэрилнэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ нормоёо 300-һаа 500 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Цехын коллективэй хамтын суглаан дээрэ 1952 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл зүбшэн хэлсэхэдэ, Владимир Авдоничев ажалай нормые 600 процент хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаа. Мүнөө тэрэ уялгаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Түрүү стахановецын методые халан абаһан комсомолка Галина Игнатьева, партиин гэшүүн Федор Гребенщиков болон бусад халаанайнгаа даалгабарине гурба дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Стахановец Авдоничевай ажалай методтэ заводой олон хүдэлмэришэд һуража, мүн лэ ехэ бүтээсэтэйгээр ажалладаг болонхой.

П. Борькин.

Абаһан уялгаа дүүргэжэ байна

Хориин леспромхоздо модо бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсахадаа бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байгаа.

Хэрбээ 7800 кубометр модо таллуулха түсэбтэй байгаа һаа, тэрэнээ болзорһоонь урид—һунгалтын үдэр хүрэтэр дүүргэхэ, тиигээд түсэбһөө гадуур 1000 кубометр модо таллуулжа, энэ түүхэтэ үдэрые тэмдэглэхэ гэжэ шиидэнхэй. Тус бригадын бригадир нүхэр Ванланов модошодойнгоо ажалые зүбөөр эмхидхэхын түлөө оролдоно.

Мүнөө абаһан уялгаа тэдэнэр амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ бригадын гэшүүд үдэрэйнгөө нормые 125—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Үдэр бүри 10 кубометр модо таллуулха нормотой байһан аад, мүнөө 17—18 кубометр хүрэтэр таллуулдаг нүхэд Д. Галсанов, И. Цыдендамбаев болон бусад социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

К. Григорьев.

Багшанарай оролдосотой ажал

Бичурын аймагай Гушадай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой уншалгын байшангые даагша нүхэр Макушина И. М. партиин XIX съездын директивэнүүд дотор эрдэм болбосорол дээшэлүүлхэ тухай хараалагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө үнэхөөрөө оролдоно. Энэ нүхэр шэнэ алфавит дээрэ бурят-монгол үзэг бэшэг заажа, 6 хүниие һургаа. Эдэ 6 хүнүүд ном бэшэг огто мэдэхэгүй байһан аад, мүнөө уншадаг, бэшэдэг болонхой. Тус колхозой Алташа гэжэ нютагта культармеец Н. Ширдармаева гурбан хүниие үзэг бэшэг мэдэхэ болгоо.

Тэрэшэлэн Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай 3-дахи бригадын дэргэдэхи эхин һургуулиин багша Х. Номинов 17 хүниие үзэг бэшэгтэ һургажа байна. Бичура тосхоной Ленинскэ эхин һургуулиин багша Серявина И. 15 хүниие эрдэм номдо һургана. Харин түрүү багшанарай ба культармеецүүдэй оролдон хүдэлмэрилжэ байхада зарим һургуулинуудай багшанар ехэ наһатаниие эрдэмдэ һургаха ябадалда хойрогоор хандана. Жэшээлхэдэ, Заганай сомоной «Коммунизм» колхозой Гутай нютагта үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүнүүд бии. Энэ нютагай эхин һургуулиин багша Г. Аюшеева ехэ наһатанда ном зааха болоһон аад, угтаа юушье хэнэгүй. Мүн Бодонгуудай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эхин һургуулиин багша Э. Жалсараева баһа энэ хэрэгтэ ямаршье анхарал табинагүй.

Шэнэ алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэгтэ арад зониие һургаха талаар Бичурын аймагай арадай гэгээрэлэй таһаг бодото хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Ю. Дагбаев.

Уранһайханай самодеятельностиин коллектив

Оронгын хүдөөгэй клубай (Иволга) уранһайханай коллектив мүнөө нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ арад нийтын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр һунгуулиин хуули, Сталинска Конституци тухай ба партиин XIX съездын материалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэһээ гадна, һунгагшадта зүжэг наада харуулна.

Һаяхан тус коллектив «Улаан Оронго» колхозой гэшүүдтэ Гениновэй ба Аюшинай «Арадай тэмсэл», мүн Тапхановай «Раднын дүтын нүхэр» гэжэ зүжэгүүдые харуулбад.

Һунгагшад уранһайханай самодеятельностиин коллективтэ баясхалан хүргэһэн байна.

Б. Сотнич.

Радист Ружанский

Нүхэр Ружанский Яруунын аймагай Эгэтын сомоной хүдөөгэй радиоузелда ахалагша механигаар ажаллана. Энэ радиоузел Карл Марксын, Кировэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудые, мүн Эгэтын МТС-ые хангадаг юм. Александр Адамович энэ ажалдаа 15 жэлэй турша соо таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилхэ зуураа, нилээд ехэ дүй дуршалтай болоһон байна.

Нүхэр Ружанский эрхим ажалаараа арад зоной дунда хүндэтэй болонхой. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозчингууд ба Эгэтын МТС-эй хүдэлмэришэдэй коллектив нүхэр Ружанскиие нютагай Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

Н. Намсараев.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, февралиин 4. (ТАСС). Арадай армиин соединенинүүд бүхы фронтнууд дээрэ Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү нютагай шанартай байлдаануудые үнгэрһэн үдэр хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр агаарай американска дээрмэшэд Урда Хамген провинциин хамгалан нютагуудта дахин добтолжо, тэдэниие зэрлигээр бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан байна. Олон хүнүүд хохидолдо оробо, олон гэр һандаргагдаа.

Арадай армиин зенитнэ частьнууд дайсанай 4 самолёт унагагаа, 3 самолёдыень гэмтээгээ.

Германска Демократическа Республикын Арадай палатада

БЕРЛИН, февралиин 4. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын Арадай палатын 30-дахи пленарна заседани мүнөөдэр Берлиндэ нээгдэбэ.

Тус палата худалдаа наймаанай ба хангалгын министрын тушаалда Курт Вахын, хүндэ машина бүтээлгын министрын тушаалда Герхард Циллерын, транспортна ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын министрын тушаалда Берндт Вейнбергерын, юрэнхы машина бүтээлгын министрын тушаалда Гельмут Бундерлихын томилогдоһон ябадалые баталаа.

Премьер-министр Отто Грэтеволь «1953 оной гүрэнэй бюджет тухай хуули» гэһэн элидхэл хэбэ.

Корейскэ арадай армиин табан жэлэй ой

ПХЕНЬЯН, февралиин 4. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арад зон февралиин 8-да гүйсэхэ корейскэ Арадай армиин табан жэлэй ойдо угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэлэдхэнэ. Һайндэрые үнгэргэхэ комитедүүд республикын бүхы районуудта байгуулагдаа. Һайндэрэй урда тээ олон арбаад мянган бэлэгүүдые, бэшэгүүд ба амаршалгын тугуудые фронт руу ажалшадай эльгээһэн ябадал армиин ба арадай хоорондохи эбдэршэгүй бата холбоон тухай, фронтын сэрэгшэдтэ хүн зоной инаглан дурладаг тухай хэлэнэ. Гансахан Тяган провинциин Чжанганда уездын хүн зон январиин 2-дохи хахадта 5 мянган бэлэгүүдые фронтдо эльгээгээ. Фронт шадарай Хванхэ провинциин хүн зон Арадай армиин сэрэгүүдтэ ба офицернүүдтэ амаршалгын 100 мянган бэшэг эльгээгээ. Кэсоной сүлөөлэгдэһэн районой хүн зон концертнэ хэдэн бригада эмхидхэбэ. Тэдэнэр энэ районие хамгаалжа байгаа сэрэгүүдтэ концерт харуулха юм. Корейн демократическа залуушуулай союз республикын городуудай ба тосхонуудай бүхы һургуулинуудта Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройнуудай биографи шудалха залуушуулай кружогуудые эмхидхэжэ, геройнуудай мүнхэ габьянууд тухай хэлэнэ. Пхеньянска радиокомитет Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройнуудта зорюулагдаһан литературно-уранһайханай һарые эмхидхэжэ байна. Корейскэ Арадай армиин табан жэлэй ойн хүндэлэлдэ баярай заседани Арадай армиин алдарта ойн урда тээхи үдэрнүүдтэ сэрэгэй бүхы частьнуудта, эмхи зургаануудта, предприятинууд дээрэ, һургуулинуудта, городууд ба тосхонуудта боложо байна.

Арадай политическэ консультативна Советэй Бүхэхитадай комитедэй заседани

ПЕКИН, февралиин 4. (ТАСС). Арадай политическэ консультативна Советэй Бүхэхитадай комитедэй 4-дэхи заседани мүнөөдэр Пекиндэ болоо гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. Арадай политическэ консультативна Советэй Бүхэхитадай комитедэй түрүүлэгшэ Мао Цзе-дун, тэрэнэй орлогшонор Чжоу Энь-лай, Ли Цзи-шэнь, Го Мо-жо ба Чэнь Шу-тун, комитедэй 140 гэшүүд заседани дээрэ байлсаба.

Чжоу Энь-лай заседани дээрэ политическэ элидхэл хэбэ. Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Чэнь Шу-тун үнгэрһэн жэл соо комитедэй хэһэн хүдэлмэри тухай элидхэл хэбэ.

Эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй түрүүлэгшэ ба Венскэ Конгресстэ хабаадаһан Хитадай делегациин түрүүлэгшын орлогшо Го Мо-жо эб найрамдал хамгаалха арадуудай Конгресс тухай элидхэл хэбэ.

Люксембургын металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй забастовко

ПАРИЖ, февралиин 4. (ТАСС). Франс пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө үглөөнэй 6 часта эхилһэн 24 часай забастовкотой дашарамдуулан, Люксембургын металлургическа промышленностиин бүхы хүдэлмэри зогсоогдоо. Тухайлхада 3.500 хүдэлмэришэдэй хүдэлмэриин неделиие 56-һаа 48 час хүрэтэр хороохо тушаа профсоюзай ба металлургическа компанинуудай хоорондо хэгдэһэн хэлсээнэй буруу һүрэһэн ушарһаа энэ забастовко хэгдэбэ.

Боливиин байдал

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 3. (ТАСС). Ла-Пасһаа Юнайтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, правительствода эсэргүү шэнэ заговор Ла-Паста элирхэйлэгдээ гэжэ Боливиин президент Пас Эстенсоро мэдүүлбэ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдтэй холбоотой хэдэн хүн арестовалагдаа. «Республиканско-социалистическэ союз» гэжэ хархис партиин заримударидагшад арестовалагдаһан хүнүүдэй дунда бии юм. Тус партиин гэшүүд энэ оной январиин 6-да правительствода эсэргүү хэгдэһэн заговорто хабаадаһан байгаа.

Бухарестдэ шатарай уласхоорондын турнир боложо байна

БУХАРЕСТ, февралиин 4. (ТАСС). Шатарай Уласхоорондын турнирай 7-дохи тур мүнөөдэр болоо.

Гроссмейстер Смыслов румынска шатаршан Троянеску гэгшэтэй наадажа шүүбэ. Гроссмейстер Петросян Милевые (Болгари), Толуш Филиппые (Чехословаки) шүүгээ.

Спасский (СССР)—Шайтар (Чехословаки) гэгшэд наадажа, тэнсэбэ. Гроссмейстер Болеславский польско шатаршан Слива гэгшэтэй наадаад, булюу байдалтай боложо, партинь хойшолуулагдаа.

Венгерскэ гроссмейстер Л. Сабо 35-дахи ябадалдаа Штэльцые (Швеци) шүүгээ. Румыниин чемпион Чоколтя Рэдулеску (Румыни) гэгшые илаба.

Венгерскэ мастер Барца Бардые (Норвеги) шүүгээ. Ш. Сабо (Румыни) Голомбек (Англи) хоёрой парти хойшолуулагдаа. О'Келли (Бельги) — Рейхер (Румыни) гэгшэд наадаад тэнсэбэ.

Шатараар СССР-эй чемпионой нэрэзэргэ олохын түлөө

Шатараар СССР-эй чемпионой нэрэзэргэ олохын түлөө мүрысөөнэй 6-дахи парти Советскэ Армиин Центральна Байшангай концертнэ зал соо февралиин 4-дэ болобо. Дэлхэйн чемпион Ботвинник сагаанаар наадаа. 23-дахи ябадалдаа Ботвинник тэнсэхые Таймановта дурадхаба. Гэбэшье, залуу гроссмейстер энэ дурадхалыень буруушаагаа.

5 часай тэмсэлэй һүүлээр тус парти дүүрэзгүй үлэбэ. Ботвинник өөрынгөө 41-дэхи ябадалые тэмдэглээ.

СССР-эй чемпионой нэрэзэргэ олохын түлөө энэ шиидхэхы парти февралиин 5-да Советскэ Армиин Центральна Байшангай концертнэ зал соо болохо байна.

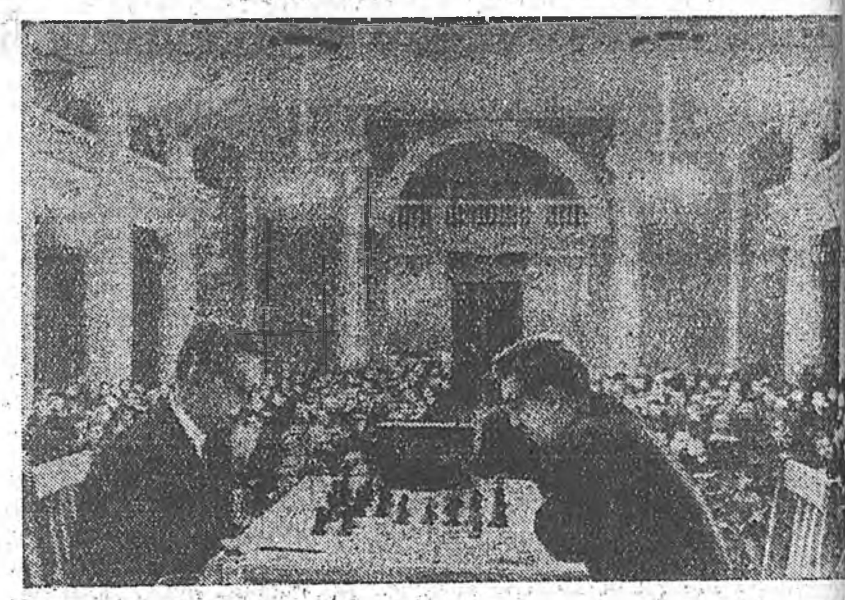

Шатараар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан гроссмейстер[...] М. Ботвинник М. Тайманов хоёрой хоорондо боложо байна. Табан парти наа[...] най һүүлээр Ботвинник 3 очкотой, Тайманов 2 очкотой болоо. Һүүлшын п[...] наадагдажа дүүрээдүй.

ТАСС-эй фотохроник[...]

БАЙКАЛО-КУДАРЫН АЙМАГТА

КОЛХОЗОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭНЭРЭЙ СЕМИНАР

Аймагай колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй ээлжээтэ семинар Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой центртэ үнгэргэгдэбэ.

Семинарта хабаадагшад колхозой тоосоото-һунгуулиин суглаанда түрүүлэгшэнэр элидхэлээ яажа бэлдэхэ ёһотойб гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэд.

Удаань тэдэнэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажахытай танилсаһан байна. Түрүүлэгшэнэрые тэндэ малай тэжээл буйлуулдаг механизированнэ түхеэрэлгэнүүд ехэ һонирхуулаа. Эдэ түхеэрэлгэнүүд колхозой дархашуулай уран гараар хэгдэһэн байба.

Семинарай һүүл дээрэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Коновалов «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн нүхэр Сталинай зохёол тухай лекци уншаа.

ОЛОН ЖЭЛЭЙ НОГОО ТАРИЛГА

Партиин XVIII съездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель олон жэлэй ногоо тариха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Эндэ 2 ба 3-дахи жэлээ ургаса үгэжэ байһан ногоотой 150 гаран гектар талмай бии юм. Хабартаа тус артель үшөө 40 гектар люцернэ ба хэдэн [...] баад гектар пырей тариха[...] түсэблэнхэй. Тарилгада хэр[...] лэгдэхэ үрһэн мүнөө хүс[...] бэлэдхэгдэнхэй.

ГЕКТАРАЙ 50 ЦЕНТНЕР ШЭНИИСЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колх[...] зой гэшүүн, Социалистическ[...] Ажалай Герой Наталья Еф[...] мовна Конёва овощь тари[...] бригадые хүтэлбэрилдэг ю[...] Овощь ургуулгаар үндэр ург[...] са жэл бүри туйлахатайга[...] хамта, нүхэр Конёва олон з[...] лаата шэниисэ өөрынгөө уча[...] ток дээрэ тариһан байна.

Энэ культурын тарилга[...] хэгдэдэг агротехническэ бү[...] хүдэлмэриие наринаар дүү[...] гэжэ, Наталья Ефимовна уча[...] тогһаа гектарай 50 центн[...] ургаса хуряаба. Энээнһээ га[...] на, нүхэр Конёва олон жэл[...] хара таряа тариха туршалгы[...] хүдэлмэри мүнөө хэжэ байн[...]

САНЫН КРОСС

Сталинай нэрэмжэтэ колх[...] зой залуушуул һаяхан сан[...] кросс үнгэргэбэ. Хүбүүдэй ду[...] даһаа И. И. Шитиков, баса[...] дай дундаһаа Н. О. Седельн[...] кова гэгшэд түрүү һуури эз[...] һэн байна.

Иимэ мүрысөөнүүд аймага[...] бусад колхозуудта февраль [...] соо үнгэргэгдэхөөр хараала[...] дана.

Г. ИВАНОВ.

СССР-эй орденууд ба медальнууд барюулагда[...]

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь В. Л. Островская олон жэлэй турша һайн хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө шагнагдаһан хүнүүдтэ орденууд ба медальнуудые СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэһөө барюулба.

Г. Б. Цыренов, С. С. Верединн гэгшэдтэ Улаан одоной орденууд, Хориин аймагай больницын [...] цинскэ сестра А. С. Рамаева, [...] бушкинска городской Советэй [...] сэдкомой финансын таһагые д[...] ша М. А. Круглова гэгш[...] «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» [...] дальнууд барюулагдаа. Мүн [...] хүнүүдтэ «Дайшалхы габьягай [...] лөө» медальнууд барюулагда[...] байна.

Н. Павло[...]

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер хэблэлһээ гараба.

Тус блокнодой «Хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ материалнууд» гэжэ бүлэг сооһь С. Бадмацыреновэй — «Советскэ Армиин 35 жэл», И. Боковой—«Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блок» гэһэн статьянууд толилогдобо. «Агитационно хүдэлмэриин дүй дуршэлһөө» гэжэ бүлэгтэ: Б. Ши[...] ровэй—һунгуулиин участок дээ[...] агитационно хүдэлмэри», Р. Б[...] новай—«Заводой агитатор[...] Б. Сотничын—«Агитпунктнууд [...] галтануудта бэлэдхэлэй үдэр[...] тэ» гэжэ статьянууд хэблэгдэб[...]

«Хөөрэлдөөндөө хэрэглэгты» [...] һэн гаршаг доро СССР-эй ара[...] ажахые хүгжөөхэ 1952 оной гү[...] түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд т[...] материалнууд бии.

Малай фермэдэхи улаан булан

Түнхэнэй аймагай «Заря» колхозой МТФ-эйн дэргэдэ байгуулагдаһан улаан булан һайнаар хүдэлмэрилнэ. Улаан булангые даагша залуу комсомолец Константин Шелехов малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Эндэ хүнэй амарха таатай зохид услови байгуулагданхай. Малшад сүлөөтэй сагтаа ном, газетэ, журналнуудые уншадаг, радио шагнадаг ба шатар, даам табидаг юм.

Улаан булан соо партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдтэ, нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта зорюулагдаһан плакадууд ба диаграммануд бии.

Эндэ саг үргэлжэ элдэб темэнүүдээр элидхэл, лекци уншагдана[...]

Фермэдэхи улаан булан соо[...] үргэлжэ агрозоотехническэ 3 ж[...] курса хүдэлмэрилнэ. Тус ку[...] Түнхэнэй ветучастогай зоотех[...] М. Шаповалов хүтэлбэрилнэ.

Малшадай дунда ойлгуу[...] жын хүдэлмэриин һайнаар [...] бигдаһанһаа боложо, тэдэнэй [...] лай бүтээсэшье дээшэлээ. Жэш[...] хэдэ, фермын һаалишад Ма[...] Петрова, Анисья Непомня[...] Мария Шубина болон бусад ма[...] харууһалгые нилээд һайжаруул[...]

Д. Замбал[...]

Редакторай орлогшо
Д. ЛОБСАНО[...]

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Майн һуни» (12, 13, 30; 15, 16, 30; 18, 19, 30; 21 ба 22 час 30 минутада).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Сагаан һобо» (үдэрэй 11 часта), «Антон [...] нович сухалдана» (14, 16, 20 ча[...] «Хүдөөгэй врач» (18 ба 22 часта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85. отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00468. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000